

opravě chyb v zápisech pozemkové knihy jest postupovati podle § 104 knih. zák., a to není-li tu návrh zúčastněných, z moci úřední (srov. výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 26. října 1894, č. 17410 m. v. č. 40). Uvedené ustanovení jest velícího rázu a nelze od něho upustiti vzhledem na důležitý význam a dosah knihovních zápisů. Proto nelze o opravách vadného knihovního zápisu rozhodovati pořadem práva, dokud nebylo vyvoláno usnesení knihovního soudu podle § 105 knih. zák. Řízení sporné by bylo v té příčině dopuštěno jen tehdy, kdyby knihovní soud odkázal některého z účastníků na pořad práva. Proto celé dosavadní řízení musilo býti zrušeno jako zmatečné a žaloba odmítnuta.

Čís. 16560.

Pořadí zákazu podle § 469 a) obč. zák., že vlastník nemovitosti nesmí nakládati s předcházejícími hypotekami, poznamenaného při vkladu zástavního práva v pořadí poznámky zamýšleného zadlužení (§ 53 knih. zák.), jest posuzovati podle doby podání knihovní žádosti o jeho poznamenaní a nevztahuje se na dřívější postoupení přednosti pořadí.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1937, R II 426/37.)

Exekuční soud rozvrhuje nejvyšší podání 1,102.150 Kč s příslušenstvím za exekučně vydraženou nemovitost, přikázal v prvním knihovním pořadí částku 1,044.093 Kč 20 h Ústavu zástavních listů m. M. spořitelny v B. na jeho přihlášenou pohledávku z dlužních úpisů ze dne 13. února 1932 a podle prohlášení postoupení přednosti ze dne 9. února 1932. Odporu Československého státu a C. banky nevyhověl. Důvody: Uvedení hypotekární věřitelé podali odpor proti přikázání Ústavu zástavních listů celé jím přihlášené pohledávky v prvním knihovním pořadí a opírají jej o to, že původní pohledávky F-cké spořitelny byly vymazány a v době postupu již neexistovaly a že by ústav zástavních listů mohl uplatňovati toto požadované pořadí jen v případě cesse, že však tato cesse nebyla provedena, protože přednostní prohlášení ze dne 9. února 1932 nebylo podepsáno C. bankou a přednost byla postoupena jen před pohledávkou 270.000 Kč pod C 25 resp. C 43, a nikoliv i stran pohledávky Československého státu a C. banky, kterážto pohledávka nebyla knihovně vložena a existovala jen v poznámce pořadí pro 300.000 Kč, a že pohledávka C. banky v pořadí poznámky byla vložena teprve dne 13. července 1932, a to podle listiny ze dne 24. července 1931. Odporu nebylo vyhověno z těchto důvodů: Z výpisu pozemkové knihy vložky č. 87 kat. území Č. T.-B. a vložky č. 18 kat. území Č. T.-K. a z předložených pozemkových knih a sbírky listin č. d. 873 z roku 1932 a na základě prohlášení ze dne 9. února 1932 o postupu přednosti zjistil soud toto: Pro pohledávky F-cké spořitelny jest vloženo zástavní právo ve vložce č. 87 v pořadí C 41 a 47 pro po-

hledávku 180.000 Kč a dále pro úvěrové pohledávky pod C 42 240.000 Kč, pod pol. C 43 650.000 Kč a podle dluhopisu ze dne 21. července 1929 a pod pol. C 44 410.000 Kč, takže tyto pohledávky činily úhrnem 1,480.000 Kč. Za těmito pohledávkami následují vklady Československého státu a C. banky. Pod pol. C 52 jest knihovně poznamenána existence úvěrových pohledávek pod pol. C 42 ve výši 198.202 Kč 10 h, pol. C 44 ve výši 380.000 Kč a pol. C 41/47 ve výši 105.290 Kč. Teprve poté pod pol. C 47 následuje vklad práva zástavního pro Ústav zástavních listů ve výši 920.000 Kč s příslušenstvím a pod pol. 54 přednost před pohledávkami F-cké spořitelny pol. 46 a 41/47, 42, 43, 44, které hledíc na poznámky existence pod pol. 52 společně s pohledávkou z dluhopisu ze dne 31. července 1929 pod pol. 43 per 650.000 Kč činily úhrnem 1,333.582 Kč. Z toho jest viděti, že pohledávka Ústavu zástavních listů 920.000 Kč, pokud jí byla postoupena přednost, nevyčerpala celou výši pohledávek F-cké spořitelny, a proto zůstala F-cká spořitelna v původním pořadí za Ústavem zástavních listů a zůstalo jí tedy zachováno toto pořadí pro převýšek, který zbýval nad pohledávkou Ústavu zástavních listů 920.000 Kč s přísl. do úhrnné výše pohledávek F-cké spořitelny, které činily, jak uvedeno, 1,480.000 Kč resp. 1,333.592 Kč. Teprve potom, když takovým způsobem Ústav zástavních listů nabyl knihovní přednosti, t. j. když nabyl knihovní pořadí pohledávek F-cké spořitelny ve shora uvedené výši a když pohledávka F-cké spořitelny byla jí částečně zaplácena, nastal podle prohlášení ze dne 4. srpna 1932 pod pol. 59 výmaz úvěrových pohledávek F-cké spořitelny 198.202 Kč, 380.000 Kč a 105.390 Kč, váznoucích pod pol. 42, 44 a 41/47, a částečný výmaz pohledávky z dluhopisu ze dne 31. července 1929 650.000 Kč co do dílčí částky 380.000 Kč, takže tato pohledávka z dluhopisu zůstala váznouti částkou 270.000 Kč s příslušenstvím, a to v jejím knihovním pořadí pod C 44, avšak důsledkem postoupení přednosti za pohledávkou Ústavu zástavních listů 920.000 Kč s příslušenstvím. Poněvadž tyto výmazy pod pol. 59 nastaly až po postoupení přednosti Ústavu zástavních listů na základě prohlášení ze dne 9. února 1932 pod pol. 54, nemají tyto změny ve smyslu § 50, odst. 3, III. dílčí novely k obč. zák. vlivu na pořadí práva předstoupivšího, neboť nabyté právo podle ustanovení tohoto zákona nemůže býti zrušeno, což platí nejen vůči Ústavu zástavních listů, nýbrž i vůči Československému státu a C. bance. Tím má soud za zjištěno, že pohledávky Ústavu zástavních listů a celá pohledávka F-cké spořitelny existovaly v době, kdy F-cká spořitelna postoupila přednost Ústavu zástavních listů prohlášením ze dne 9. února 1932 a že tedy těmito pohledávkám přísluší přednost, a to jak před pohledávkou C. banky, tak i před knihovními pohledávkami Československého státu. R e k u r s n í s o u d potvrdil napadené usnesení. D ů v o d y: M y l n ě mají stěžovatelé za to, že v souzeném případě má zákaz dispozice s pohledávkami F-cké spořitelny knihovní přednost před prohlášením o postoupení přednosti ze strany F-cké spořitelny ve prospěch Ústavu zástavních listů. Ve vložce č. 87 resp. č. 18 jest sub

C 49 resp. C 42 poznamenáno pořadí pro zamýšlené společné zadlužení do výše 300.000 Kč s právním účinkem do 25. července 1932. Tato poznámka pořadí se vztahuje zřejmě jen na zamýšlené zadlužení do výše 300.000 Kč, t. j. v poznamenaném pořadí lze vložiti zástavní právo pro úvěr do vyznačené výše. Nabyta tedy stěžující banka podle zápisu C 56 (vločky č. 87) resp. 50 (vl. č. 18) zástavního práva pro úvěrovou pohledávku 250.000 Kč v pořadí poznamenaném. Poznámka pořadí se však nevztahuje na nějaké omezení dispozičního práva podle § 469 a) obč. zák. resp. podle úvěrní listiny, nýbrž jen na zástavní právo pro zamýšlenou zápůjčku a na tom nic nemění, že byl také závazek ve smyslu § 469 a) obč. zák. resp. podle odst. 12 úvěrní listiny pod C 57, 58 (vločky č. 87) resp. 51, 52 (vl. č. 18) poznamenán při dotčené pohledávce v pořadí poznámky a že zápis ten nabyl formální právní moci. Tím nemůže býti nijak dotčeno právo hypotekárního věřitele Ústavu zástavních listů, který nabyl před tím pod C 54 resp. C 48 v důvěře v pozemkovou knihu přednosti pro svou pohledávku před pohledávkami F-cké spořitelny, neboť podle zápisů v pozemkové knize předcházela sice poznámka pořadí pro zamýšlenou zápůjčku do výše 300.000 Kč, nebylo však z oné poznámky pořadí patrné nějaké omezení dispozičního práva podle § 469 a) obč. zák. resp. podle úvěrní listiny a ani nemohlo býti patrné, poněvadž, jak již uvedeno, poznámka pořadí se týká jen budoucího zástavního práva a nikoliv nějakých závazků povinného dlužníka. Avšak i kdyby se mohlo míti za to, že i tomuto závazku podle § 469 a) obč. zák. resp. podle úvěrní listiny přísluší pořadí zachované poznámkou, nebránil by knihovně poznamenaný závazek vlastníka hypoteky podle § 469 a) obč. zák. postupu přednosti pohledávce Ústavu zástavních listů před pohledávkami F-cké spořitelny, poněvadž podle zjištění prvního soudu pohledávky F-cké spořitelny nebyly v době postupu přednosti ještě zaplacené, takže nastala změna toliko v osobě věřitelově tím, že Ústav zástavních listů přejal část pohledávek F-cké spořitelny, pohledávka sama však zůstala nezměněna a knihovní stav na újmu zadních knihovních věřitelů nebyl vůbec změněn (viz rozh. č. 5887 Sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu C. banky.

D ů v o d y:

Podle knihovního výpisu je sice v pořadí poznámky zamýšleného zadlužení vloženo zástavní právo pro pohledávku stěžovatelky a poznamenán při této pohledávce závazek podle § 469 a) obč. zák. Tomu však již podle zákonných ustanovení není možno rozuměti jinak, než že pořadí poznámky zamýšleného zadlužení nabylo zástavní právo vložené pro stěžovatelku, nikoliv však tak, že tohoto pořadí nabyl také zákaz, že vlastník nesmí disponovati s hypotekami, které předcházejí pohledávce stěžovatelky, neboť tu jde o zjištění nového smluvního závazku, s kterým před jeho zápisem nemohl nikdo počítati, poněvadž z pozem-

kové knihy nebyl nijak zjevný. Vždyť § 53, odst. 1, knih. zák. ustanovuje jen, že vlastník jest oprávněn zabezpečiti si pořadí pro zamýšlenou zá-půjčku anebo zamýšlené zcizení, není však zákonem stanoveno, že je možno vyhraditi pořadí také zákazu danému vlastníku disponovati s hy-potekou. Je proto pořadí tohoto zákazu posuzovati také v souzeném případě podle § 29 knih. zák. podle doby podání knihovní žádosti o jeho poznamenání, stejně jako by se takto posuzoval pozdější zápis takového závazku při pohledávce v pozemkové knize již dříve zapsané, a nemá tu tedy uvedený pozdější zákaz pro dřívější postoupení přednosti pohledávce vedoucí vymáhající věřitelky významu. Proto není potřebí zabývati se otázkou, zda má soudce, který rozvrhuje nej-vyšší podání, dbáti formálně pravoplatných knihovních zápisů, proti kterým nebyl vznesen odpor, ani tím, zda i po poznámce zákazu podle § 469 a) obč. zák. jest možné postupem převést hypoteku dotčenou tímto zákazem. K tomu stačí znovu zdůrazniti ustanovení § 50 třetí dílí novéley k obč. zák., jehož se správně dovolal již první soud. Tvzením dovolacího rekursu, že v době postoupení přednosti pohledávce vedoucí vymáhající věřitelky tato její pohledávka ještě ani nevznikla, nelze se obírati již proto, že to stěžovatelka ani ve svém odporu netvrdila (§ 234 ex. ř.), nýbrž tam jen uváděla, že původní pohledávky dřívější hypo-tekární věřitelky F-cké spořitelny byly vymazány a v době postupu již nebyly. Toto poslední tvrzení jest však v odporu se spisy, neboť podle knihovních výtahů v době postupu pořadí pohledávce Ústavu zástavních listů bylo právo zástavní pro všechny pohledávky spořitelny ještě vlo-ženo a teprve po zmíněném postupu pořadí bylo vymazáno. Pokud stě-žovatelka ukazuje ještě na to, že se tím, že při konversi dluhu bylo F-ckou spořitelnou postoupeno pořadí pohledávce vymáhající věřitelky jen ve vložkách č. 18 a 87, stalo, že stěžovatelka při přikázání této po-hledávky nemohla ani uplatňovati náhradní nárok ve smyslu § 222 ex. ř. ve vložce č. 127, nemá to proto významu, že hypotekární věřitel může se zcela aneb zčásti zříci zástavního práva a tedy také postoupiti po-řadí jen stran některých zástav. Pohledávka vymáhající věřitelky byla tudíž právem přikázána před pohledávkou stěžovatelky a ta není oprávněna ke stížnosti také co do přikázání odměny vnucenému správci, 3/2% správního příspěvku vymáhající věřitelce a částky 6.835 Kč F-cké spořitelně, neboť i kdyby stěžovatelka měla v té příčině pravdu, nebyla tím rozvrhem nijak zkrácena (rozh. č. 5843 Sb. n. s.), poněvadž by se na ní ani pak nic nedostalo.

Čís. 16561.

Účinek doručení žaloby, směřující proti veřejné obchodní společnosti (čl. 85 a násl. obch. zák.), tomu, o kom žalobce věděl, že není již ve-řejným společníkem, oprávněným zastupovati žalovanou společnost, ačkoli nebyl zánik onoho oprávnění zapsán ve firemním rejstříku.